



ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE ANALIZA KONČNEGA POROČILA O IZVEDBI SPLOŠNE MATURE 2019

Erika Semen

Sektor za raziskave in razvoj, Državni izpitni center

VSEBINA

UVOD	2
1. del: ANALIZA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE	2
1 Osnovni podatki	2
2 Mnenja ravnateljev o splošni maturi	3
3 Izvedba splošne mature	8
2. del: ANALIZA KONČNEGA POROČILA O IZVEDBI SPLOŠNE MATURE	11
4 Ocena posredovanih informacij	11
5 Ocena sodelovanja z maturitetnimi organi in ustanovami	13
6 Ocena ustreznosti maturitetnih predpisov	15
7 Kršitve pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda	18
8 Pritožbe in ugovori	18
9 Prilagojen način izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami	19
SKLEP	22

Jezikovni pregled: Tanja Svenšek

UVOD

Vprašalnik za ravnatelje, v katerega je vključeno tudi končno poročilo o izvedbi splošne mature, izpolnjujejo tiste izobraževalne ustanove, ki izvajajo splošno maturo. Namenjen je ugotavljanju stališč ravnateljev do splošne mature, odkrivanju težav in nejasnosti pri njeni izvedbi in pridobivanju predlogov za njeno izboljšanje.

Vprašalnik smo v septembru 2019 ob razglasitvi rezultatov jesenskega izpitnega roka splošne mature 2019 objavili na spletni strani Rica (eRic za ravnatelje), izpolnjevanje pa je potekalo elektronsko.

Analiza vprašalnika za ravnatelje s poročilom o izvedbi splošne mature je prikazana po vrstnem redu vprašanj iz vprašalnika. Številka poglavja označuje sklop iz vprašalnika, posamezne analize pa so prikazane v razpredelnični ali grafični obliki.

ANALIZA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE

1 Osnovni podatki

- 1.1 Šifra šole
- 1.2 Vrsta gimnazije
- 1.3 Število oddelkov v 4. letniku gimnazijskega izobraževalnega programa
- 1.4 Število oddelkov maturitetnega tečaja
- 1.5 Število ur pouka za maturitetne predmete

V šolskem letu 2018/2019 je splošno maturo izvajalo 84 organizacij in vse so tudi odgovorile na anketni vprašalnik za ravnatelje (100 %; leta 2018: 100 %). Od 84 organizacij jih je bilo 58 s programom splošne gimnazije (50 + 8), 31 s programom strokovne gimnazije (23 + 8), ena je odgovorila, da je izvajala samo maturitetni tečaj, dve pa sta v letu 2019 izvedli splošno maturo za 21-letnike (ena od njiju programa srednje šole ne izvaja več).

Preglednica 1: Osnovni podatki

Vrsta gimnazije	Število gimnazij	Število oddelkov v 4. letniku	Število oddelkov maturitetnega tečaja
Splošna gimnazija	50	178	11
Strokovna gimnazija	23	35	3
Oboje*	8	43	1
Drugo	3	0	2
Skupaj	84	256	17

* Oboje: splošna in strokovna gimnazija

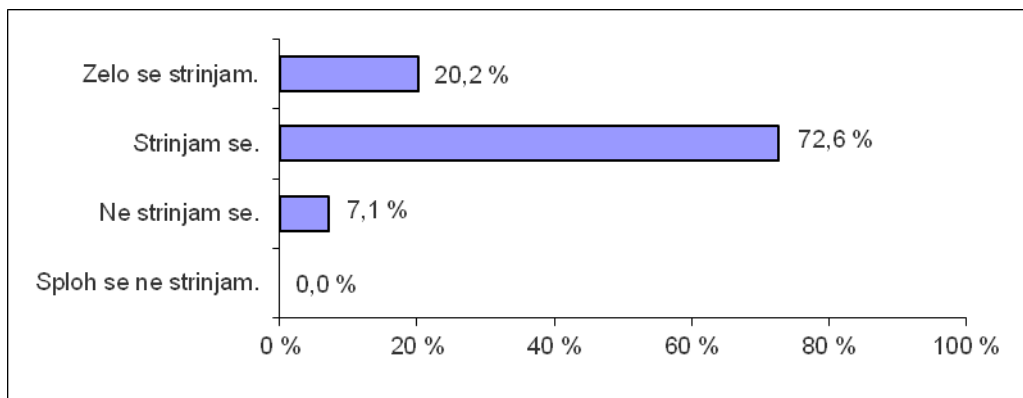
2 Mnenja ravnateljev o splošni maturi

Ocenite strinjanje s trditvami o splošni maturi.

- 2.1 *Splošna matura daje primeren okvir za boljše končno znanje dijakov.*
- 2.2 *Splošna matura s predmetnimi izpitnimi katalogi vpliva na izboljšanje kakovosti poučevanja.*
- 2.3 *Življenje in delo v srednji šoli se tako zelo podrejata ciljem splošne mature, da to negativno vpliva na širšo razgledanost dijakov.*
- 2.4 *V zbornici sta se okrepila sodelovanje in timsko delo med učitelji, ki izvajajo priprave na splošno maturo.*
- 2.5 *Usposabljanja za zunanje ocenjevalce pozitivno vplivajo na ocenjevanje dijakov pri pouku.*
- 2.6 *Ob boljšem poznavanju pravil in kriterijev znanja postaja zaključek šolskega leta vsako leto mirnejši.*
- 2.7 *Zaradi splošne mature so dijaki vznemirjeni.*

Možni odgovori: *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.* / *Ne strinjam se.* / *Sploh se ne strinjam.*

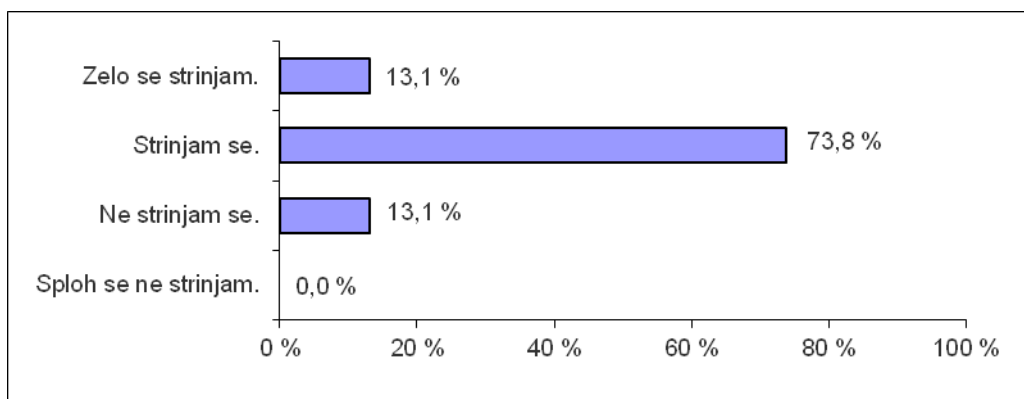
2.1 Splošna matura daje primeren okvir za boljše končno znanje dijakov.



Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 92,9 % (leta 2018: 94,1 %).

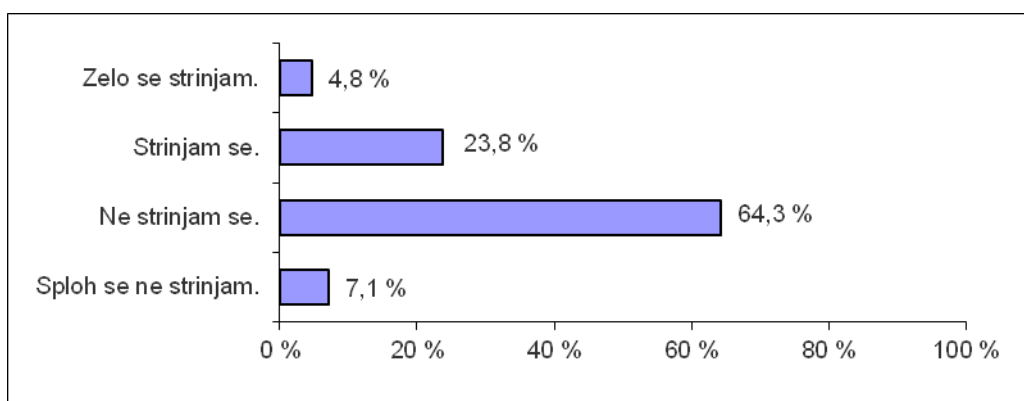
2.2 Splošna matura s predmetnimi izpitnimi katalogi vpliva na izboljšanje kakovosti poučevanja.



Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 86,9 % (leta 2018: 82,4 %).

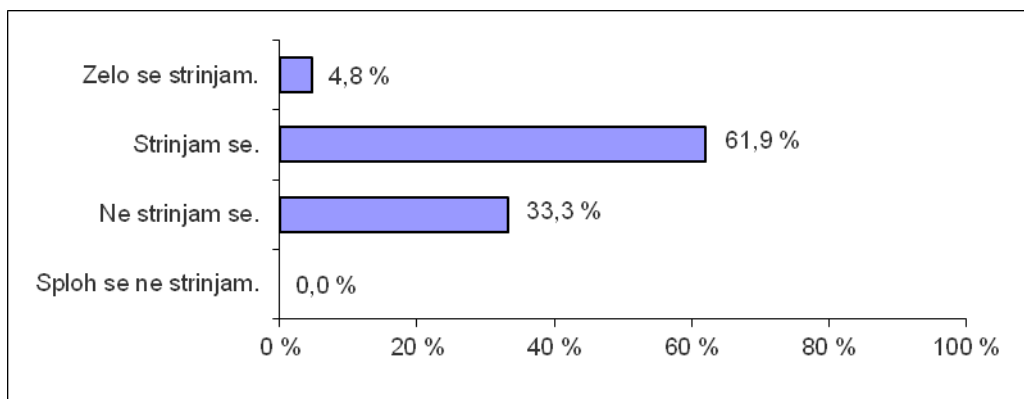
2.3 Življenje in delo v srednji šoli se tako zelo podrejata ciljem splošne mature, da to negativno vpliva na širšo razgledanost dijakov.



Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 28,6 % (leta 2018: 41,2 %).

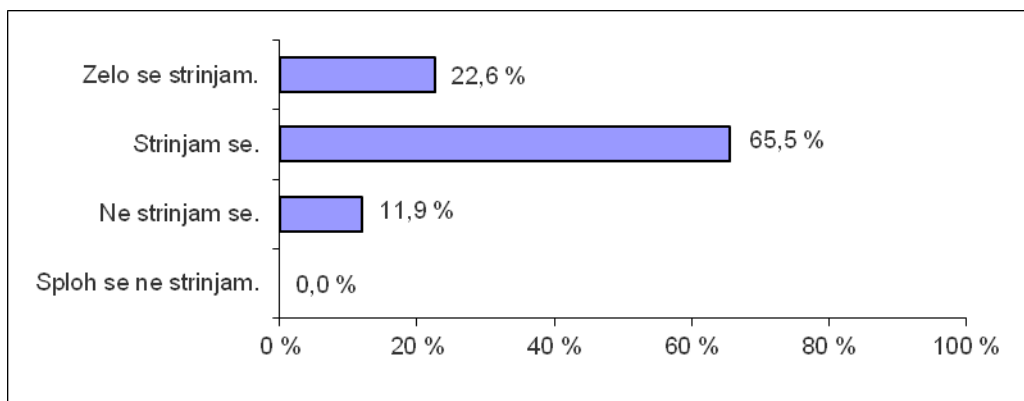
2.4 V zbornici sta se okrepila sodelovanje in timsko delo med učitelji, ki izvajajo priprave na splošno maturo.



Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 66,7 % (leta 2018: 67,1 %).

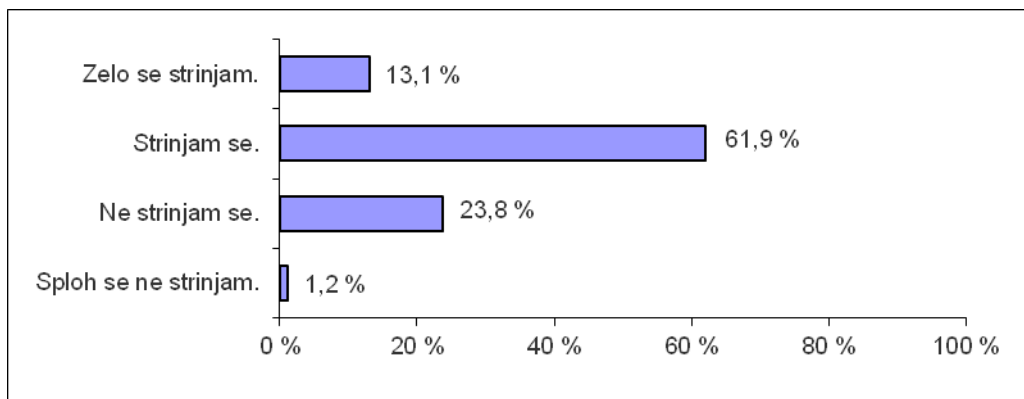
2.5 Usposabljanja za zunanje ocenjevalce pozitivno vplivajo na ocenjevanje dijakov pri pouku.



Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 88,1 % (leta 2018: 87,1 %).

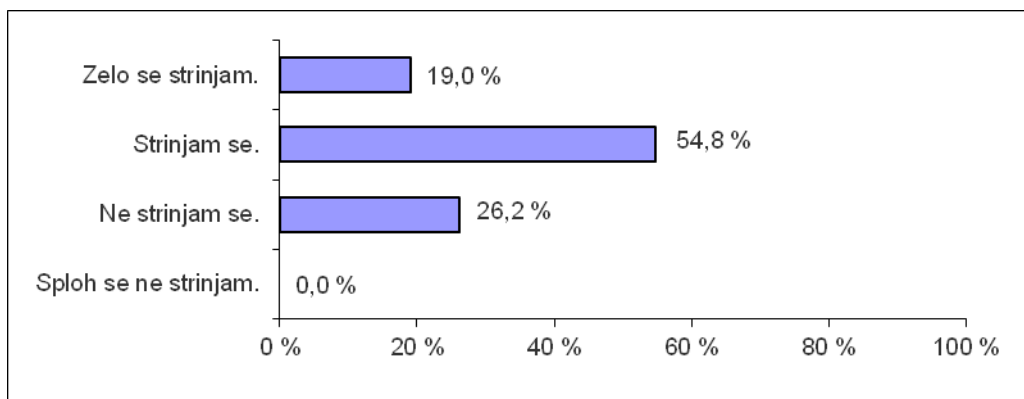
2.6 Ob boljšem poznavanju pravil in kriterijev znanja postaja zaključek šolskega leta vsako leto mirnejši.



Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 75,0 % (leta 2018: 75,3 %).

2.7 Zaradi splošne mature so dijaki vznemirjeni.



Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 73,8 % (leta 2018: 67,1 %).

Pri trditvi 2.7 ste izbrali Zelo se strinjam oziroma Strinjam se, zato v nadaljevanju označite vzroke za vznemirjenost dijakov.

2.7.1 Prezahtevna izpitna snov

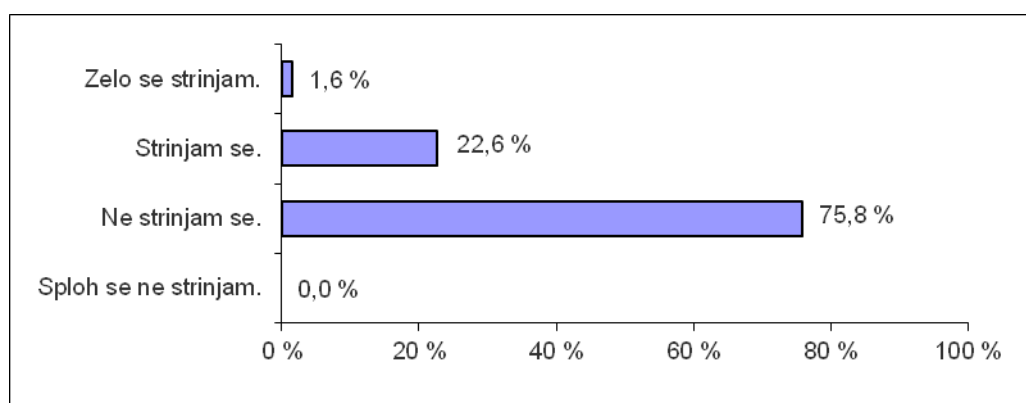
2.7.2 Preobsežna izpitna snov

2.7.3 Čezmerno spodbujanje učiteljev za boljši uspeh dijakov

2.7.4 Zaradi vpisa na univerzo

V nadaljevanju (trditve od 2.7.1 do 2.7.4) so bili v analizo pri vprašanju o vzrokih za vznemirjenost dijakov vključeni samo tisti ravnatelji, ki so pri trditvi 2.7 izbrali *Zelo se strinjam* oziroma *Strinjam se* (62 ravnateljev; 73,8 %). Štirje vzroki (od 2.7.1 do 2.7.4) so bili ravnateljem ponujeni na izbiro, lahko pa so zapisali tudi druge.

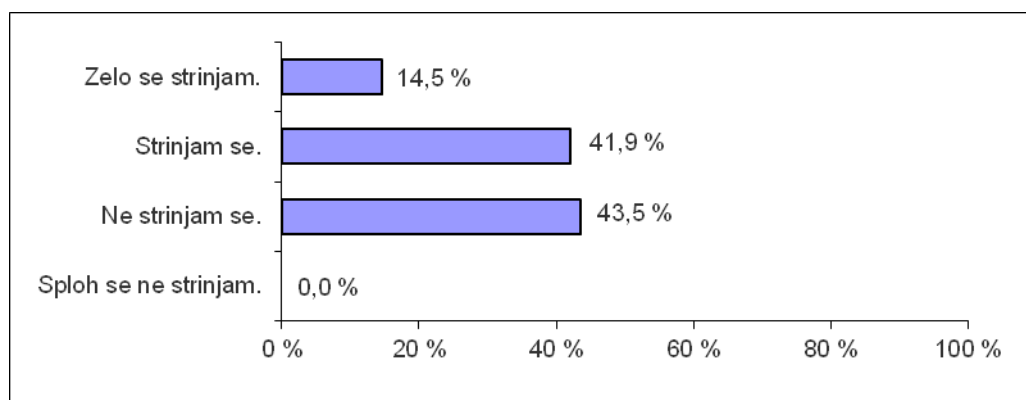
2.7.1 Prezahtevna izpitna snov



Število odgovorov: 62.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 24,2 % (leta 2018: 35,1 %).

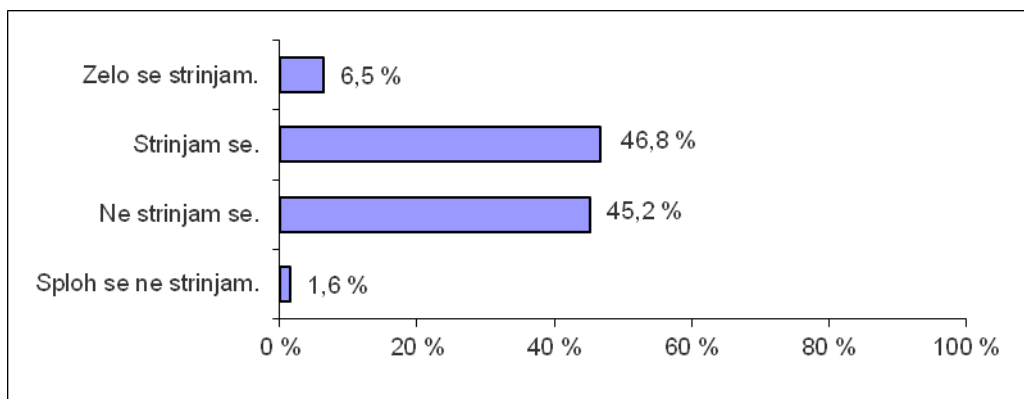
2.7.2 Preobsežna izpitna snov



Število odgovorov: 62.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 56,5 % (leta 2018: 57,9 %).

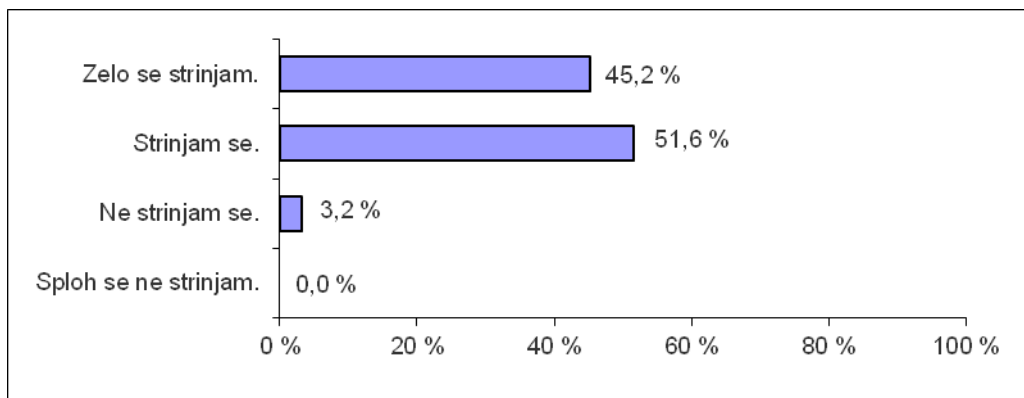
2.7.3 Čezmerno spodbujanje učiteljev za boljši uspeh dijakov



Število odgovorov: 62.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 53,2 % (leta 2018: 56,1 %).

2.7.4 Zaradi vpisa na univerzo



Število odgovorov: 62.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 96,8 % (leta 2018: 98,2 %).

Štirinajst ravnateljcev je navedlo tudi druge vzroke za vznemirjenost dijakov (preglednica 2.7.5).

Preglednica 2.7.5: Drugi vzroki za vznemirjenost dijakov

Brez predlogov. (70)
Ambicije in zahteve staršev.
Časovna razporeditev – preveč strnjeno (posebno jesenski izpitni rok). Morda bi lahko bile nekatere obveznosti (ustni deli) realizirane že med poukom.
Kampanjsko učenje s prelaganjem intenzivnega dela na zadnje mesece ali celo tedne.
Neenakomerna časovna razporeditev pisnih izpitov (npr. trije izpiti v treh zaporednih dnevih). Dijaki se učijo kampanjsko. Izpitno preverjanje večinoma temelji na spominskem znanju (npr. esej pri slovenščini).
Prepozno se začnejo pripravljati na maturo.
Prevelika pričakovanja, tekmovalnost med šolami, vpis na univerzo.
Pričakovanja staršev.

Pritiski staršev.
Psihični pritisk na kandidate. Zaradi slednjega marsikdo ne doseže uspeha, ki bi ga brez tega.
Splošno širjenje strahu pred matura, neutemeljena panika.
Stres zaradi velikega števila izpitov v kratkem času.
Strnjena matura v kratkem časovnem obdobju.
Vznemirjeni so, ker so pred prvo večjo preizkušnjo v življenju, ki bo pomembno vplivala na nadaljnji vpis. S tako vznemirjenostjo ni nič narobe, kajti v življenju se morajo pripraviti tudi na take izzive.
Vznemirjenost zaradi enkratnega dogodka v življenju, ki vpliva na nadaljnje šolanje – to je normalno in temu se ni mogoče izogniti.

2.8 Kako se priprava na maturitetne izpite odraža pri pouku?

- *Pouk je preveč prilagojen pripravi na maturitetne izpite.*
- *Pouk je primerno prilagojen pripravi na maturitetne izpite.*
- *Pouk je premalo prilagojen pripravi na maturitetne izpite.*

Z vprašanjem 2.8 smo želeli izvedeti, kako se priprava na maturitetne predmete odraža pri pouku. Tri četrtine ravnateljev je odgovorilo, da je pouk primerno prilagojen pripravi na maturitetne izpite (75 %; leta 2018: 80 %; **preglednica 2.8**).

Preglednica 2.8: Kako se priprava na maturitetne izpite odraža pri pouku?

	Število	Odstotek
Pouk je preveč prilagojen pripravi na maturitetne izpite.	20	23,8 %
Pouk je primerno prilagojen pripravi na maturitetne izpite.	63	75,0 %
Pouk je premalo prilagojen pripravi na maturitetne izpite.	1	1,2 %
SKUPAJ	84	100,0 %

3 Izvedba splošne mature

3.1 Navedite težave pri izvedbi splošne mature v letošnjem letu.

3.2 Katere ukrepe predlagate za izboljšanje splošne mature?

3.1 Težave pri izvedbi splošne mature

Na vprašanje o težavah pri izvedbi splošne mature je odgovorilo 12 ravnateljev od skupaj 84 (14,3 %; **preglednica 3.1**). Najpogosteje navedene težave so bile povezane z zagotavljanjem zadostnega števila nadzornih učiteljev in učilnic, še posebej za kandidate s posebnimi potrebami ter s sočasnim z izvajanjem splošne mature in pouka v nižjih letnikih. Druge posamične težave so bile: neprimerno razporejeni maturitetni nastopi iz predmeta glasba, težavna koordinacija nadzora pouka in dejavnosti na manjši šoli, ki izvaja zaključni izpit, poklicno in splošno matura, pri razporejanju zunanjih nadzornih učiteljev se ni upoštevala oddaljenost krajev, zapleti v povezavi z zdravjem dijakov, ki jih je šola hitro in uspešno reševala v sodelovanju z Ricem in DK SM.

Preglednica 3.1: Težave pri izvedbi splošne mature v letu 2019

Brez težav. (72)
Maturitetni nastopi iz predmeta glasbe so bili razporejeni neprimerno.
Na naši šoli izvajamo zaključni izpit, poklicno in splošno maturo. Koordinacija nadzora, pouka, dejavnosti, ocenjevanje znanja ob zaključku leta je na majhni šoli z majhnim kolektivom izjemno zahtevna.
Način izvajanja in prilagoditve kandidatov s posebnimi potrebami predstavljajo velik organizacijski zalogaj in prilagajanje.
Največ težav predstavlja maturitetni koledar, ki močno vpliva na proces dela v šoli.
Nerešena prostorska situacija šole, pomanjkanje prostora in zagotavljanje popolne tišine.
Organizacija pouka v času splošne mature v spomladanskem izpitnem roku. Vsak kandidat s posebnimi potrebami piše v svojem prostoru. Če je kandidatov več, je težava zagotoviti zadostno število nadzornih učiteljev ter učilnic, ki omogočajo mir in tišino.
Ponovno prosim DK SM, da pri razporejanju zunanjega nadzora upošteva oddaljenost krajev med seboj in učiteljev iz Kočevja ne pošilja na zunanji nadzor v Trbovlje in obratno.
Pouk za nižje letnike in matura.
Preveliko število dijakov, ki opravljajo izpit iz posameznega predmeta splošne mature.
Težave pri hkratni izvedbi pouka in ustnih izpitov.
Veliko število dijakov s posebnimi potrebami.
Zelo ažurno in uspešno smo v sodelovanju z Ricem in DM SM reševali zaplete v povezavi z zdravjem dijakov. Pohvalno.

3.2 Ukrepi za izboljšanje splošne mature

Ukrepe za izboljšanje splošne mature je predlagalo 20 ravnateljev od skupaj 84 (23,8 %; **preglednica 3.2**). Šest predlogov je povezanih z maturitetnim koledarjem: trije se sprašujejo o smiselnosti izvajanja mature na soboto, četrti predlaga usklajenost maturitetnega in šolskega koledarja, peti spremembo maturitetnega koledarja (vendar ne napiše, katero), in šesti, naj se jesenski izpitni rok podaljša. Pet predlogov se navezuje na interne dele: trije ravnatelji predlagajo, naj se ustni deli izvajajo pred pisnimi deli (eden od teh dodaja, naj bo ustni del v drugačni obliki, drugi, naj se ustni del pri matematiki in slovenščini izvaja med šolskim letom, tretji pa, da se lahko ustni del tudi ukine, saj ga poznajo le redke države v svetu), četrti predlaga, naj se ustni deli izvajajo po zaključku pouka (od 26. 6. do 30. 6.), peti pa, naj se ukinejo interne ocene. Drugi njihovi posamični predlogi oz. komentarji so: dobro je, da dijaki pišejo esej in drugo polo slovenščine na različna dneva, omogoči naj se večja izbirnost predmetov, uvede naj se možnost izbire višje ravni pri vseh izbirnih predmetih oziroma 8-točkovna lestvica kot pri materinščini, matura naj se posodobi, saj so spremenili cilji in načini poučevanja (tj. pristop kompetenc), rezultati splošne in poklicne matura naj se uravnotežijo (rezultati splošne mature so podcenjeni), Ric naj izvaja maturo bolj ekološko (brez praznih strani v polah, manj plastičnih vreč z gradivom, zunanje nadzorne učitelje bi bilo treba pošiljati na bližnje šole ipd.), za enega dijaka s posebnimi potrebami je dovolj en nadzorni učitelj, v primeru odsotnosti zunanjega nadzornega učitelja naj njegovo zamenjavo uredi šola, kjer se izvaja matura, tako kot je že bilo v preteklosti.

Preglednica 3.2: Ukrepi za izboljšanje splošne mature

Brez predlogov. (64)
Ali bi lahko bili ustni deli izpitov po zaključku pouka (od 26. 6. do 30. 6.)?
Do določene mere spremembo maturitetnega koledarja.
Dobro je, da sta esej in druga pola slovenščine na različna dneva.
Jesenski izpitni rok je zelo skoncentriran oz. zgoščen, treba bi ga bilo malce podaljšati.
Končno nova šola z ustreznimi pogoji.
Matura naj se izvaja izven pouka ali pa naj se spremeni šolski koledar.
Maturitetni koledar – zakaj dve delovni soboti v avgustu?
Maturo je treba posodobiti, saj cilji in način poučevanja (kompetenčni pristop) niso več v skladu s konceptom mature.
Menimo, da bi lahko bili pisni deli izpitov v časovno bolj strnjem obdobju. Konkreten primer: v jesenskem delu smo imeli na soboto 31. 8. eno kandidatko, zaradi katere je imelo delovno soboto pet ljudi (dva nadzorna učitelja, tajnica ŠMK SM, ravnateljica, ki sem prevzela še naloge dežurnega na hodniku in čistilke). Vsem zaposlenim (razen ravnatelju) pripada dodatek za delo na 6. dan v tednu. Po drugi strani pa na petek 30. 8. ni bilo nobenega izpita. Vemo, da je bila podobna situacija na mnogih šolah.
Nivojskost pri vseh predmetih oziroma osemstopenjsko ocenjevanje kot pri materinščini. Interni del (ustni izpiti) v drugačni obliki, izvajajo naj se pred pisnimi deli.
Predvsem uravnoteženje rezultatov splošne mature in rezultatov poklicne mature. Sedaj so rezultati splošne mature močno podcenjeni glede na rezultate poklicne mature.
Razmisliti o smiselnosti sobot.
Ric bo moral začeti razmišljati bolj ekološko – prazne strani v polah, zelo veliko plastičnih vreč z gradivom (polnim in praznim), pošiljanje zunanjih nadzornih učiteljev na oddaljene šole – na majhnih šolah lahko pišeta maturitetni izpit le en ali dva kandidata, kandidat ima en izpit in celo stran šifer ...
Spremembe pri (časovni) izvedbi ustnih izpitov, mogoče ukinitvev ustnega izpita pri matematiki in slovenščini v taki obliki, kot je sedaj – izvedba že med šolskim letom, kot npr. praktični del pri izbirnih predmetih.
Ukinitvev internih ocen.
Usklajenost šolskega in maturitetnega koledarja.
V primeru odsotnosti zunanjega nadzornega učitelja naj njegovo zamenjavo uredi šola, kjer se izvaja matura, tako kot je že bilo v preteklosti.
Večjo izbirnost.
Za nadzor dijakov s posebnimi potrebami predlagam enega nadzornega učitelja.
Zamenjal bi vrstni red izpitov pri matematiki, in sicer najprej ustni in nato pisni del izpita, ali pa preprosto ukinitel ustni del izpita, saj ga poznajo le redke države v svetu. Z zamenjavo ustnega pred pisnim delom izpita bi bilo kakovostno rešenih veliko stvari, organizacij.

ANALIZA KONČNEGA POROČILA O IZVEDBI SPLOŠNE MATURE

4 Ocena posredovanih informacij

Informacije (natančnost, pravočasnost in nedvoumnost), ki jih posredujejo maturitetni organi in ustanove, ocenite z DA oziroma NE.

4.1 Informacije DK SM

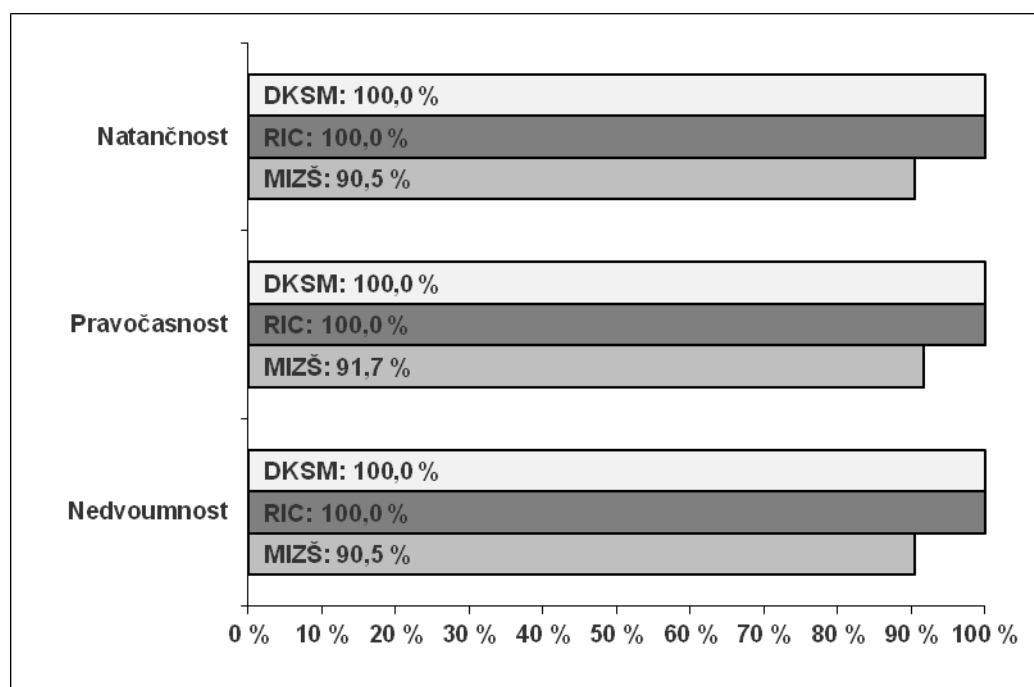
4.2 Informacije Rica

4.3 Informacije MIZŠ

Ravnatelji so z odgovori *Da/Ne* ocenjevali natančnost, pravočasnost in nedvoumnost informacij, ki so jih organizacije za izvedbo splošne mature prejele od DK SM, Rica in MIZŠ. Delež pozitivnih odgovorov (*Da*) za posredovane informacije prikazuje **slika 4**.

Analiza odgovorov pokaže, da ravnatelji pozitivno ocenjujejo natančnost, pravočasnost in nedvoumnost informacij, ki jih posredujejo DK SM, Ric in MIZŠ, saj deleži pozitivnih ocen v vseh primerih presegajo 90,0 % (leta 2018: 90,0 %).

Slika 4: Deleži pozitivnih odgovorov (*Da*) za posredovane informacije



Če so ravnatelji pri posredovanih informacijah izbrali odgovor *Ne*, so ga lahko tudi podrobneje pojasnili (**preglednica 4**).

Preglednica 4: Pojasnila za odgovor Ne

Natančnost
MIZŠ: Informacij v zvezi z maturo ni bilo (razen koledarja).
MIZŠ: Ne pošiljajo informacij in podatkov.
MIZŠ: Ni bilo stikov pri izvedbi splošne mature.
MIZŠ: Ni informacij.
MIZŠ: Ni informacij.
MIZŠ: Od njih ... Nič ...

Pravočasnost
MIZŠ: Informacij v zvezi z maturo ni bilo (razen koledarja).
MIZŠ: Ne pošiljajo informacij in podatkov.
MIZŠ: Ni bilo stikov pri izvedbi splošne mature.
MIZŠ: Ni informacij.
MIZŠ: Ni informacij.
MIZŠ: Nič.

Nedvoumnost
DKSM: Največ težav nam povzroča peti predmet, glede na Zakon o maturi, ter navodila za izvedbo.
MIZŠ: Informacij v zvezi z maturo ni bilo (razen koledarja).
MIZŠ: Kaj?
MIZŠ: Ne pošiljajo informacij in podatkov.
MIZŠ: Ni bilo stikov pri izvedbi splošne mature.
MIZŠ: Ni informacij.
MIZŠ: Ni informacij.

5 Ocena sodelovanja z maturitetnimi organi in ustanovami

5.1 Sodelovanje z maturitetnimi organi in ustanovami ocenite z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

Sodelovanje z DK SM

Sodelovanje z Ricem

Sodelovanje z MIZŠ

5.2 V pripombah navedite razloge, ki pojasnjujejo vašo oceno v 5.1.

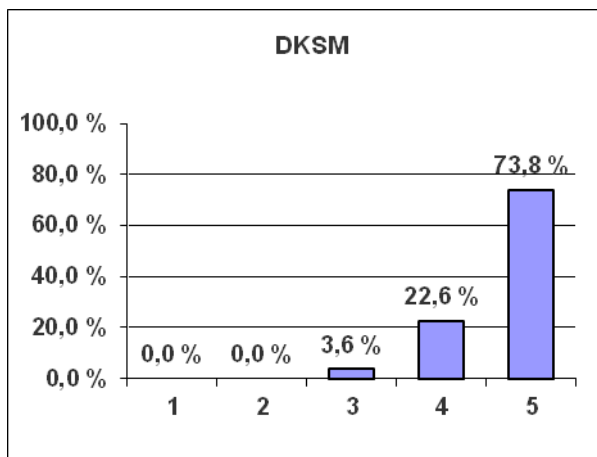
Sodelovanje z DK SM

Sodelovanje z Ricem

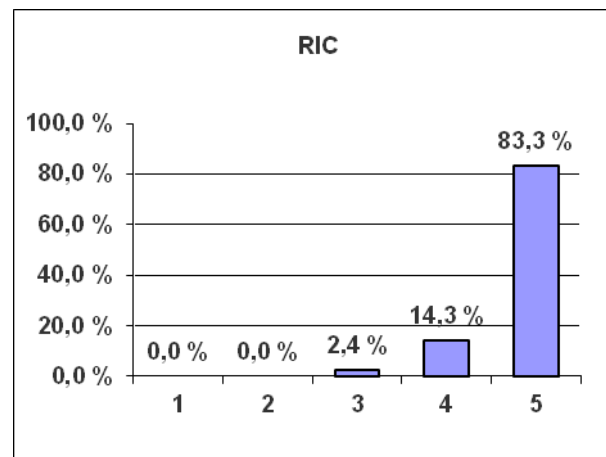
Sodelovanje z MIZŠ

5.1 Sodelovanje z maturitetnimi organi in ustanovami – ocena sodelovanja

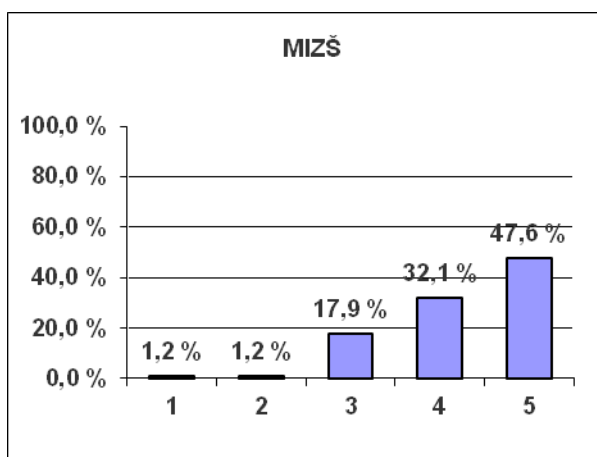
Grafi spodaj prikazujejo porazdelitev ocen od 1 do 5 v odstotnih točkah, ki so jih ravnatelji za sodelovanje dodelili maturitetnim organom in ustanovam.



Povprečna ocena je **4,7**.



Povprečna ocena je **4,8**.



Povprečna ocena je **4,2**.

Povprečne ocene za sodelovanje so visoke (nad 4,2) in se gibljejo od 4,2 (MIZŠ) do 4,8 (Ric). Povprečne ocene v letu 2018 so bile: DK SM 4,8; Ric 4,9; MIZŠ 4,3.

5.2 Sodelovanje z maturitetnimi organi in ustanovami – pripombe

Komentarji o sodelovanju z DK SM (2 oziroma 2,4 %)
Ne moremo oceniti.
Pri izdelavi koledarja bi se morali posvetovati z ravnatelji, sicer koledar ni primeren niti po popravkih.

Komentarji o sodelovanju z Ricem (1 oziroma 1,2 %)
Hitra odzivnost ob vprašanjih.

Komentarji o sodelovanju z MIZŠ (6 oziroma 7,1 %)
Človek bi pričakoval malo več angažiranosti.
Nedorečenost glede plačevanja internega dela.
Nejasnosti glede upoštevanja GDPR pri objavi sedežnih redov kandidatov.
Ni bilo stikov pri izvedbi splošne mature.
Ni sodelovanja.
Pripombe MIZŠ so podane, se jih kje upošteva?

6 Ocena ustreznosti maturitetnih predpisov

6.1 Ustreznost maturitetnih predpisov ocenite z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

- Ustreznost koledarja opravljanja splošne mature
- Ustreznost pravil o varovanju izpitne tajnosti
- Ustreznost izpitnega reda

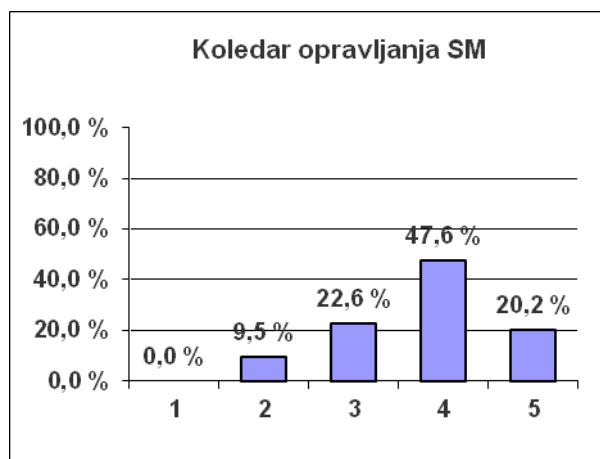
6.2 Lahko vpišete pripombe in predloge k maturitetnim predpisom.

- Ustreznost koledarja opravljanja splošne mature
- Ustreznost pravil o varovanju izpitne tajnosti
- Ustreznost izpitnega reda

6.3 V pripombe lahko vpišete svoja opažanja in predloge za izboljšanje maturitetnih predpisov (npr. za izpitno tajnost in izjemne okoliščine, za določila izpitnega reda).

a) Koledar opravljanja splošne mature

Povprečna ocena za ustreznost koledarja opravljanja splošne mature je **3,8** (leta 2018: 4,0), pripomb pa je bilo 21 (25,0 %). Te zadevajo predvsem organizacijske težave zaradi prekrivanja pouka v nižjih letnikih in izvedbe splošne mature ter izvajanja mature ob sobotah. Posamične težave so: časovna izvedba ustnih delov, težavna organizacija za izvedbo mature na šolah z manjšim številom dijakov, predolgo obdobje izvajanja izpitov, prijava na praktični del izpita 1. 9., ki je v praksi neizvedljiva, zadnji pisni del izpita kemije je pozno (v času ustnega dela). Predlogi za odpravo težave so: čas izvajanja mature naj se skrajša, podelitev spričeval naj bo prej, s prijavo na jesenski izpitni rok naj se počaka do razglasitve rezultatov spomladanskega izpitnega roka.



Pripombe in predlogi o ustreznosti koledarja opravljanja splošne mature (21 oziroma 25,0 %)

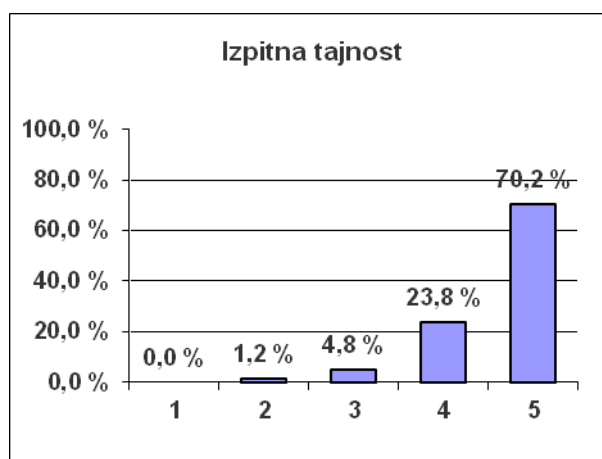
Časovna izvedba (ustnih) izpitov, težave pri organizaciji zaradi istočasnega poteka pouka.

Čim manj delovnih sobot.

Delovne sobote v avgustu so nepotrebne.
Koledar bi moral biti usklajen s poukom v nižjih letnikih! Premalo časa med pisnimi in ustnimi izpiti.
Nekateri učitelji delajo po tri sobote, vendar nimam predloga za rešitev.
Organizacijsko zelo naporno za izvedbo na šolah z manjšim številom dijakov.
Podelitev spričeval bi lahko bila prej.
Poseg (vpliva) v pedagoški proces nižjih letnikov.
Pouk in matura.
Predolg, mora se skrajšati.
Prekrivanje s šolskim koledarjem.
Preveč posega v pouk ostalih letnikov.
Preveč prekrivanja poteka maturitetnih izpitov s poukom dijakov v nižjih letnikih.
Se pokriva s poukom.
Sobotni razporedi.
Še vedno predolgo obdobje trajanja izpitov.
Težko je izvajati zaključek pouka v nižjih letnih, obenem pa izvajati pisni (in po novem) tudi ustni del mature.
Tudi za maturo 2020 je predvideno, da se bo odvijala ob sobotah.
Z drugim izpitnim rokom bi morali počakati vsaj do razglasitve uradnih rezultatov prejšnjega roka. Prijava na praktični del izpita 1. 9. je neizvedljiva v praksi!
Zadnji pisni izpit (kemija) pozno, že v času ustne mature.
Zapisano na prejšnji strani – bolj strnjeno obdobje pisnih izpitov.

b) Pravila o varovanju izpitne tajnosti

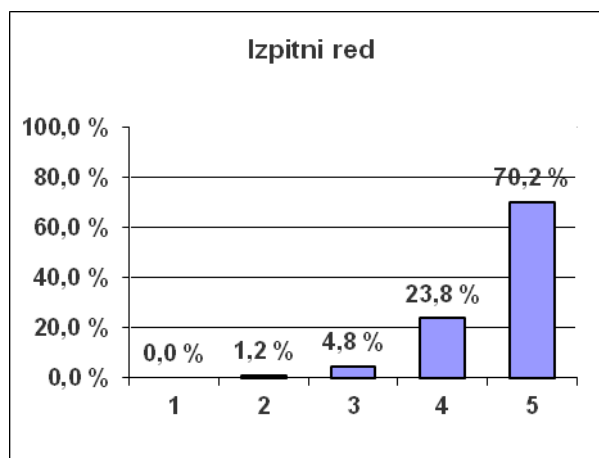
Povprečna ocena za ustreznost pravil o varovanju izpitne tajnosti je bila **4,6** (leta 2018: 4,6), pripomb ni imel nihče.



Pripombe in predlogi glede ustreznosti pravil o varovanju izpitne tajnosti (0 oziroma 0 %)

c) Izpitni red

Povprečna ocena ustreznosti izpitnega reda je bila **4,6** (leta 2018: 4,4), pripomb ni imel nihče.



Pripombe in predlogi o ustreznosti izpitnega reda (0 oziroma 0 %)

6.3 Opažanja in predlogi za izboljšanje maturitetnih predpisov

Opažanja za izboljšanje maturitetnih predpisov so zapisali trije ravnatelji: eden predlaga za dijake s posebnimi potrebami enega nadzornega učitelja (ob pomočniku) in za izvedbo ustnega dela izpita dva člana šolske izpitne komisije (predsednika in izpraševalca). Druga dva sta zapisala, da so maturitetni predpisi urejeni – eden je ob tem posebej pohvalil Ric, ki skrbi za kakovost in izboljšave na tem področju.

Opažanja in predlogi za izboljšanje maturitetnih predpisov (3 oziroma 3,6 %)

Morda v primeru KPP ni potreben nadzor dveh oseb pri še dodanem pomočniku – tri osebe ob kandidatu so verjetno tudi posredni pritisk na kandidata. Za realizacijo ustnega dela bi morda v ŠIK-u zadostoval le predsednik in izpraševalec. Tudi sicer maturitetni koledar zelo posega v šolski koledar za 4. letnik.

Pohvala Ricu, ki je ena redkih državnih institucij, ki vidno skrbi za kakovost in izboljšave in so stvari jasne.

Zadeva je primerno urejena za vse primere.

7 Kršitve pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda

Zapišite število kršitev pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda v spomladanskem in jesenskem izpitnem roku.

Kršitve pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda	Spomladanski izpitni rok (število kršitev)	Jesenski izpitni rok (število kršitev)
Opomin pri pisnem delu izpita	5	2
Opomin pri ustnem delu izpita	1	1
Opomin pri praktičnem delu izpita	0	0
SKUPAJ	6	3

Vseh zabeleženih kršitev pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda je bilo 9 (spomladanski izpitni rok: 6; jesenski izpitni rok: 3). Največ kršitev je bilo za opomin pri pisnem delu izpita (7).

8 Pritožbe in ugovori

Zapišite število pritožb in ugovorov v spomladanskem in jesenskem izpitnem roku.

Pritožbe in ugovori	Spomladanski izpitni rok	Jesenski izpitni rok
Število pritožb na postopek izvedbe ustnega in praktičnega dela izpita oziroma izpitnega nastopa (46. čl. ZMat)	0	1
Število ugodno rešenih pritožb na postopek izvedbe ustnega in praktičnega dela izpita	0	0
Število ugovorov na točke praktičnega dela (49. čl. ZMat)	5	0
Število ugodno rešenih ugovorov na točke praktičnega dela izpita	1	0

Število vseh pritožb in ugovorov na ŠMK SM je bilo 6 (spomladanski izpitni rok: 5; jesenski izpitni rok: 1), ugodno je bila rešena ena (16,7 %).

9 Prilagojen način izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami

9.1 *Ali je v letošnjem šolskem letu na vaši šoli potekal prilagojen način izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami?*

- *Da.*
- *Ne.*

9.2 *Z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično) ocenite postavke spodaj.*

Če prilagoditev v letošnjem letu niste imeli, izberite 0.

- *Elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami*
- *Prilagoditve izpitnih pol za kandidate s posebnimi potrebami*
- *Sodelovanje Rica z vašo šolo pri prilagojenem izvajanju splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami*

9.3 *V pripombah lahko navedete razloge, ki pojasnjujejo vašo oceno v 9.2.*

- *Elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami*
- *Prilagoditve izpitnih pol za kandidate s posebnimi potrebami*
- *Sodelovanje Rica z vašo šolo pri prilagojenem izvajanju splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami*

9.4 *Lahko zapišete tudi predloge za izboljšanje.*

- *Elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami*
- *Prilagoditve izpitnih pol za kandidate s posebnimi potrebami*
- *Sodelovanje Rica z vašo šolo pri prilagojenem izvajanju splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami*

9.5 *Lahko zapišete tudi druge predloge za izboljšanje prilagojenega izvajanja splošne mature.*

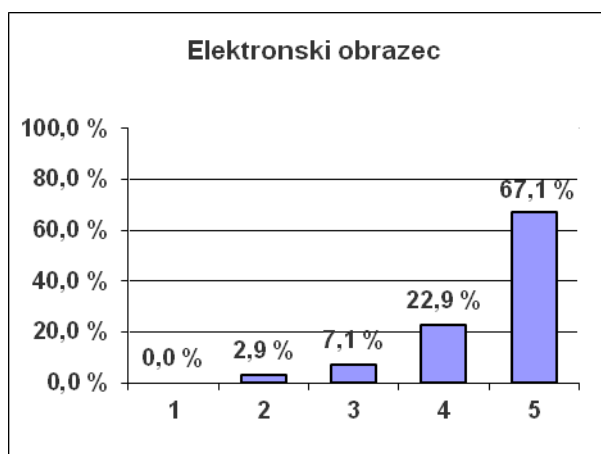
9.6 *Ali podpirate idejo, da se na maturitetnem spričevalu oziroma obvestilu o uspehu zapiše, da je kandidat splošno maturo opravljal na prilagojen način?*

9.1 Število organizacij s prilagojenim načinom izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami

Prilagojen način izvajanja splošne mature je potekal na 72 organizacijah od 84 (85,7 %; leta 2018: 88,1 %).

Predstavljene so analize odgovorov ravnateljev tistih organizacij, na katerih je potekal prilagojen način izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami; z grafi je prikazana porazdelitev ocen od 1 do 5 v odstotnih točkah za: a) elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami (program Prijave KPP), b) prilagoditve izpitnih pol in c) sodelovanje Rica in organizacij pri prilagojenem izvajanju splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami. Pod grafi so zapisani tudi predlogi in pripombe ravnateljev za izboljšanje prilagojenega izvajanja splošne mature (deleži so izračunani glede na vseh 84 ravnateljev, ki so izpolnili anketo).

a) Elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami

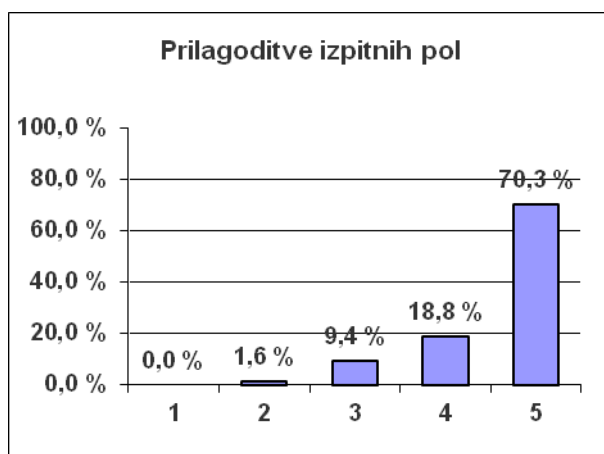


Povprečna ocena je **4,5**.

Pripombe na elektronski obrazec (7 oziroma 8,3 %)
Mnogo opcij, ni usklajenega obrazca za kandidata, večkratni vnosi.
Nepregleden.
Obrazec je nepregleden, ne omogoča vnosa prilagoditve za več predmetov hkrati.
Preglednost pri vnašanju podatkov je slaba.
Preobsežen.
Primeren.
Slabo pregleden vnos prilagoditev – za vsak predmet posebej, potrebno preklapljanje med zavihki predmetov.

Predlogi za izboljšanje elektronskega obrazca (6 oziroma 7,1 %)
En vnos za enako prilagoditev pri vseh premetih – npr. podaljšan čas.
Ne pozabite: Pravočasno prilagodite elektronski obrazec za prijavo kandidatov s posebnimi potrebami pri izpitu iz matematike – raba računalna pri 1. izpitni poli na maturi 2021.
Nič.
Poenostaviti bi bilo treba vnos prilagoditev.
Predlagamo manj zapleten obrazec.
Vnos več predmetov hkrati.

b) Prilagoditve izpitnih pol za kandidate s posebnimi potrebami

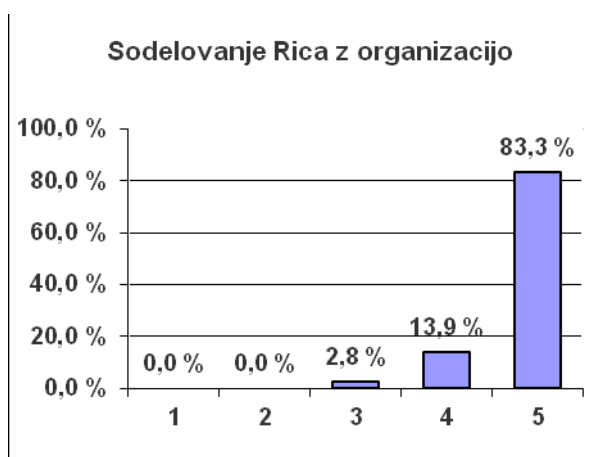


Povprečna ocena je **4,6**.

Pripombe na prilagoditve izpitnih pol (4 oziroma 4,8 %)
Neprilagojenost izpitnih pol pri tujih jezikih za slepo kandidatko.
Ni ustreznih prilagoditev za slabovidne (samo povečava).
Slabovidnim dijakom izpitne pole niso prilagojene na ustrezen način.
Usklajene s prilagoditvami na šoli.

Predlogi za izboljšanje prilagoditev izpitnih pol (1 oziroma 1,2 %)
Ustrezni razmiki (vrstice) ali sprememba pisave/barve za slabovidne kandidate.

c) Sodelovanje Rica z organizacijo pri prilagojenem izvajanju splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami



Povprečna ocena je **4,8**.

Pripombe na sodelovanje Rica s šolo (2 oziroma 2,4 %)
Videti je, da se občasno togo in z nerazumevanjem odziva na potrebe dijakov, ker dobimo vtis, da so merila neenotna za različne kandidate.
Zahvala za pozitivno reševanje kasneje oddanih vlog.

Predlogi za izboljšanje sodelovanja Rica s šolo (1 oziroma 1,2 %)
Pravila bi morala biti enaka za vse kandidate.

d) Drugi predlogi za izboljšanje prilagojenega izvajanja splošne mature

Komentar je imel en ravnatelj.

Drugi predlogi (1 oziroma 1,2 %)
Določena izboljšava ni nujno potrebna pri vseh predmetih.

SKLEP

V šolskem letu 2018/2019 je splošno maturo izvajalo 84 organizacij in vse so tudi odgovorile na anketni vprašalnik za ravnatelje (100 %; leta 2018: 100,0 %). Po vrsti izobraževalnega programa so bile to splošne gimnazije (50), strokovne gimnazije (23), organizacije, ki združujejo splošne in strokovne gimnazije (8) ter tri druge organizacije: ena je izvajala maturitetni tečaj, dve pa sta v letu 2019 izvedli splošno maturo za 21-letnike.

Stališča ravnateljev do splošne mature

Analiza odgovorov v vprašalniku za ravnatelje pokaže, da so stališča ravnateljev do splošne mature pozitivna. Več kot 90 % ravnateljev meni, da splošna matura daje primeren okvir za boljše končno znanje dijakov (odgovora *Zelo se strinjam* in *Strinjam se*; leta 2019: 92,9 %; leta 2018: 94,1 %), med 80 in 90 % pa, da usposabljanja za zunanje ocenjevalce pozitivno vplivajo na ocenjevanje dijakov pri pouku (leta 2019: 88,1 %; leta 2018: 87,1 %) in da splošna matura skupaj s predmetnimi izpitnimi katalogi vpliva na izboljšanje kakovosti poučevanja (leta 2019: 86,9 %; leta 2018: 82,4 %). Okoli 70 % jih meni, da postaja zaključek šolskega leta mirnejši ob boljšem poznavanju pravil in kriterijev znanja (leta 2019: 75,0 %; leta 2018: 75,3 %), da so dijaki vznemirjeni zaradi splošne mature (leta 2019: 73,8 %; leta 2018: 67,1 %) in da splošna matura krepi sodelovanje med učitelji, ki izvajajo priprave na splošno maturo (leta 2019: 66,7 %; leta 2018: 67,1 %). Da ima splošna matura negativen vpliv na širšo razgledanost dijakov, meni manj kot 30 % ravnateljev (leta 2019: 28,6 %; leta 2018: 41,2 %).

Ravnatelji razloge za vznemirjenost dijakov najpogosteje pripisujejo vpisu na univerzo (leta 2019: 71,4 %, leta 2018: 66,7 %).

Na vprašanje, *Kako se priprava na maturitetne predmete odraža pri pouku*, so najpogosteje odgovarjali, da je pouk primerno prilagojen pripravi na maturitetne izpite (leta 2019: 75 %; leta 2018: 80 %), druga izbira je bila, da je preveč prilagojen (leta 2019: 23,8 %; leta 2018: 20 %), eden pa je izbral odgovor, da je premalo prilagojen (leta 2019: 1,2 %; leta 2018: 0 %).

Težave pri izvedbi splošne mature

Težave pri izvedbi splošne mature v letu 2019 izpostavlja 12 od 84 ravnateljev. Najpogosteje navedene težave so bile povezane z zagotavljanjem zadostnega števila nadzornih učiteljev in učilnic, še posebej za kandidate s posebnimi potrebami ter s sočasnim z izvajanjem splošne mature in pouka v nižjih letnikih. Druge posamične težave so bile: neprimerno razporejeni maturitetni nastopi iz predmeta glasba, težavna koordinacija nadzora pouka in dejavnosti na manjši šoli, ki izvaja zaključni izpit, poklicno in splošno maturo, pri razporejanju zunanjih nadzornih učiteljev se ni upoštevala oddaljenost krajev, zapleti v povezavi z zdravjem dijakov, ki jih je šola hitro in uspešno reševala v sodelovanju z Ricem in DK SM.

Ukrepi za izboljšanje splošne mature

Ukrepe je predlagalo 20 ravnateljev. Šest predlogov je povezanih z maturitetnim koledarjem: trije se sprašujejo o smiselnosti izvajanja mature v soboto, četrti predlaga usklajenost maturitetnega in šolskega koledarja, peti spremembo maturitetnega koledarja (vendar ne napiše, katero) in šesti, naj se jesenski izpitni rok podaljša. Pet predlogov se navezuje na interni del: trije ravnatelji predlagajo, naj se ustni del izvaja pred pisnim (eden od teh dodaja, naj bo ustni del v drugačni obliki, drugi, naj se ustni del pri matematiki in slovenščini izvaja med šolskim letom, tretji, da se lahko ustni del tudi ukine, saj ga poznajo le redke države v svetu), četrti predlaga, naj se ustni del izvaja po zaključku pouka (od 26. 6. do 30. 6.), peti pa, naj se ukinejo interne ocene. Drugi njihovi posamični predlogi oz. komentarji so: dobro je, da dijaki pišejo esej in drugo polo slovenščine na različna dneva, omogoči naj se večja izbirnost predmetov, uvede naj se možnost izbire višje ravni pri vseh izbirnih predmetih oziroma 8-točkovna lestvica kot pri materinščini, matura naj se posodobi, saj so se spremenili cilji in načini poučevanja (tj. pristop kompetenc), rezultati splošne in poklicne mature naj se uravnotežijo (rezultati splošne mature so podcenjeni), Ric naj izvaja maturo bolj ekološko (brez praznih strani v polah, manj plastičnih vreč z gradivom, zunanje nadzorne učitelje bi bilo treba pošiljati na bližnje šole ipd.), za enega dijaka s posebnimi potrebami je dovolj en nadzorni učitelj, v primeru odsotnosti zunanjega nadzornega učitelja naj njegovo zamenjavo uredi šola, kjer se izvaja matura, tako kot je že bilo v preteklosti.

Ocena posredovanih informacij

Analiza odgovorov kaže, da ravnatelji pozitivno ocenjujejo natančnost, pravočasnost in nedvoumnost informacij, ki jih posredujejo DK SM, Ric in MIZŠ. Deleži pozitivnih ocen (*Da*) za vse organe in ustanove, ki izvajajo splošno maturo, presegajo 90 % (leta 2018: 90 %).

Ocena sodelovanja

Ravnatelji so sodelovanje z DK SM, Ricem in MIZŠ ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Njihove ocene so visoke, saj povprečna ocena za vse ustanove in organe za splošno maturo presega 4,2 (leta 2018: 4,3).

Ocena ustreznosti maturitetnih predpisov

Tudi ustreznost maturitetnih predpisov so ravnatelji ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Ocene so dodeljevali trem predpisom: koledarju opravljanja splošne mature, pravilom o varovanju izpitne tajnosti in izpitnemu redu. S povprečno oceno 4,6 vrednotijo ustreznost pravil o varovanju izpitne tajnosti (leta 2018: 4,6) in ustreznost izpitnega reda (leta 2018: 4,4). Nekoliko nižjo povprečno oceno dodeljujejo koledarju opravljanja splošne mature (leta 2019: 3,8; leta 2018: 4,0).

Kršitve pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda

Vseh zabeleženih kršitev pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda je bilo 9. Največ kršitev je bilo za opomin pri pisnem delu izpita (7).

Pritožbe in ugovori

Število vseh pritožb in ugovorov na ŠMK SM je bilo 6 (spomladanski izpitni rok: 5; jesenski izpitni rok: 1), ugodno je bila rešena ena (16,7 %).

Prilagojen način izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami

Prilagojen način izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami je potekal na 72 organizacijah od 84 (leta 2019: 85,7 %; leta 2018: 88,1 %). Z najvišjo povprečno oceno ravnatelji vrednotijo sodelovanje Rica in organizacij (ocena 4,8), nekoliko nižji povprečni oceni pa dodeljujejo prilagoditvam izpitnih pol (ocena 4,6) in elektronskemu obrazcu za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami (ocena 4,5).

Državni izpitni center se zahvaljuje vsem ravnateljem, ki ste odgovorili na anketo, saj bo analiza odgovorov pripomogla k boljši izvedbi splošne mature. V želji po čim večji uporabnosti vprašalnika za ravnatelje – tako po vsebini kakor tudi po razumljivosti vprašanj – vas prosimo, da predloge za kakršnekoli spremembe vprašalnika pošljete na elektronski naslov: info@ric.si.